

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

315

Integracja i kryzysy na lokalnych i globalnych rynkach we współczesnym świecie

Tom 1

Redaktorzy naukowi

Jan Rymarczyk

Małgorzata Domiter

Wawrzyniec Michalczyk

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2013

Redakcja wydawnicza: Anna Grzybowska, Aleksandra Śliwka

Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz

Korekta: K. Halina Kocur

Łamanie: Beata Mazur

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się

na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie

wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wrocław 2013

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-400-4 (tom 1)

ISBN 978-83-7695-327-4 (całość)

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	11
Franciszek Adamczuk , Współpraca gospodarcza na pograniczu polsko-czeskim – aspekty przestrzenne i instytucjonalne.....	13
Marzena Adamczyk , Rola Rady Stabilności Finansowej w zapobieganiu kryzysom finansowym.....	24
Eric Ambukita , Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w województwie wielkopolskim	33
Anna Barwińska-Małajowicz , Absolwenci szkół wyższych w kontekście (nie)dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców. Analiza porównawcza na przykładzie wybranych regionów w Polsce i Niemczech	43
Zbigniew Bentyn , Kryzys polityczny i jego logistyczne konsekwencje dla międzynarodowej sieci dostaw	54
Zbigniew Binek , Minimalizacja kosztów wprowadzenia euro w Polsce – doświadczenia krajów wchodzących do Unii Europejskiej w 2004 roku oraz rozwiązania własne	64
Joanna Bogolębska , Doświadczenia gospodarki światowej ze stanami globalnych nierównowag płatniczych w kontekście ich kryzysogenności.....	74
Jarosław Brach , Pozycja polskich międzynarodowych drogowych przewoźników ładunków na europejskim rynku drogowego międzynarodowego transportu towarowego – przyczyny sukcesu	85
Magdalena Broszkiewicz , Kreowanie wartości dla akcjonariuszy jako instrument rozwoju i kształtowania atrakcyjności inwestycyjnej współczesnych rynków kapitałowych.....	105
Dominika Brzęczek-Nester , Pozycja konkurencyjna polskiego przetwórstwa przemysłowego w kontekście wyników handlu zagranicznego w latach 2006-2011	115
Katarzyna Brzozowska , Wpływ kryzysu finansowego na otoczenie regulacyjne biznesu we Włoszech	125
Katarzyna Bujan , <i>Cash pooling</i> jako instrument zarządzania płynnością finansową w transnarodowych korporacjach	135
Ignacy H. Chrzanowski , NAFTA jako alternatywna forma integracji gospodarczej. Z perspektywy krajów postkomunistycznych	144
Anna Chrzęściewska , Determinanty rozwoju bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Indiach.....	157
Anna Czech , Kryzysy energetyczne we współczesnym świecie	167
Wioletta Czemiel-Grzybowska , Źródła finansowania małych i średnich przedsiębiorstw w Europie w warunkach kryzysu	175

Katarzyna Czerewacz-Filipowicz , Polityka antykryzysowa Federacji Rosyjskiej na obszarze Euroazjatyckiej Wspólnoty Gospodarczej	184
Małgorzata Czermińska , Swobody rynku wewnętrznego oraz wspólna polityka konkurencji Unii Europejskiej a konkurencyjność przedsiębiorstw...	195
Małgorzata Domiter , Znaczenie globalnych reguł prowadzenia wymiany handlowej ze szczególnym uwzględnieniem KNU dla krajów rozwijających się	208
Jerzy Dudziński , Uwagi o działalności inwestorów finansowych na rynkach towarowych.....	223
Bartosz Fortuński , Czy energetyka światowa integruje się z założeniami polityki energetycznej Unii Europejskiej?.....	234
Elżbieta Golemska , Nowe metody zarządzania logistyką międzynarodową w procesie umiędzynarodawiania polskich przedsiębiorstw	244
Eugeniusz Gostomski , Proces tworzenia unii bankowej w krajach Eurolandu	256
Małgorzata Graćik-Zajackowski , <i>Fair trade</i> : szansa czy zagrożenie dla rozwoju krajów Południa?	267
Tomasz Gutowski , Bezpośrednie inwestycje zagraniczne jako główny sposób inwestowania korporacji transnarodowych w Polsce	277
Marcin Haberla, Sebastian Bobowski , Od uniwersytetu średniowiecznego do uniwersytetu trzeciej generacji	287
Rafał Hryniewiecki , Dyplomacja energetyczna – pomiędzy teorią a praktyką	298
Małgorzata Janicka , Liberalizacja przepływów kapitałowych wobec ewolucji międzynarodowego systemu walutowego	308
Anna H. Jankowiak , Japoński model komunikacji biznesowej a otwarcie japońskiej gospodarki na globalizację	319
Dorota Jankowska, Agnieszka Majka , Zmiany na lokalnych rynkach pracy województwa podkarpackiego w aspekcie przeobrażeń trójsektorowej struktury zatrudnienia	327
Dorota Jarema , Odpowiedź ASEM na światowy kryzys finansowy	337
Bohdan Jeliński , Fundamentalne konsekwencje kryzysu gospodarki globalnej	346
Ewa Klima, Magdalena Rosińska-Bukowska , Kryzys finansowy 2008 – analiza percepcji kryzysu przez społeczeństwo europejskie	357
Barbara Klimas , Kryzys państwa opiekuńczego i trudności w ograniczaniu społecznych funkcji państwa	368
Artur Klimek , Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych z krajów wschodzących do Polski	378
Karolina Klupś , Przepływy bezpośrednich inwestycji zagranicznych na Ukrainie oraz ukraińskich inwestycji zagranicznych w latach 2004-2013	388
Agnieszka Kłysik-Uryszek , Wpływ kryzysu na aktywność międzynarodową przedsiębiorstw polskich	400
Agnieszka Konopelko , Polityka Unii Europejskiej wobec krajów regionu Kaukazu Południowego w kontekście globalnego kryzysu finansowego ..	410

Radosław Koszewski , Wykorzystanie zbiorów rozmytych w selekcji kandydatów do aliansu	421
Patrycja Krawczyk , Wpływ kryzysu rynków finansowych i bankowych w XXI wieku na ocenę ratingową wybranych państw	429
Anetta Kuna-Marszałek , Budowa powiązań nauki z biznesem – przegląd badań.....	439
Jarosław Kuśpit , Efekty ekonomiczne Europejskiej Polityki Sąsiedztwa Unii Europejskiej wobec państw Europy Wschodniej w okresie kryzysu gospodarczego	450
Aleksandra Kuźmińska-Haberla , Kraj pochodzenia produktu we współczesnej gospodarce.....	459
Małgorzata Stefania Lewandowska, Tomasz Gołębiowski , Innowacyjność a konkurencyjność międzynarodowa polskich przedsiębiorstw przemysłowych. Wyniki badań.....	469
Marek Maciejewski , Wiarygodność kredytowa państw w obliczu kryzysu finansów publicznych	480
Agnieszka Majka , Zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej powiatów województwa podkarpackiego.....	493
Dominika Malchar-Michalska , Międzynarodowy handel zbożem w krajach o niskim dochodzie i deficycie żywnościowym w obliczu światowego wzrostu cen żywności w latach 2006-2011	502
Arkadiusz Malkowski , Rola zarządzania strategicznego w budowaniu konkurencyjnego regionu transgranicznego na przykładzie Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013	513
Arkadiusz Malkowski, Agnieszka Malkowska , Creating a competitive region on the example of Pomerania Euroregion	523
Witold Małachowski , Polityka antykryzysowa Niemiec a integracja europejska	533
Jakub Marszałek , Emisja obligacji zamiennych w warunkach światowego kryzysu finansowego	545
Grzegorz Mazur , Nowy kształt powszechnego systemu preferencji celnych Unii Europejskiej	555
Lidia Mesjasz , Doświadczenia historyczne w zakresie niewypłacalności państw – wnioski dla współczesnej polityki gospodarczej.....	566
Joanna Michalczyk , Główne przesłanki bezpieczeństwa żywnościowego Polski i próba jego pomiaru.....	577
Wawrzyniec Michalczyk , Znaczenie wymiany wewnątrzgałęziowej w polskim handlu zagranicznym towarami rolno-spożywczymi	592
Bartosz Michalski , Zaawansowanie technologiczne polskiego eksportu w pierwszej dekadzie XXI wieku	607

Tomasz Michałowski , Kryzys zadłużeniowy w strefie euro a trwałość relacji kursowej euro/frank CFA.....	619
Ewa Mińska-Struzik , Bariery rozwoju eksportu w polskich przedsiębiorstwach wysokiej techniki – wyniki badań własnych	630

Summaries

Franciszek Adameczuk , Economic cooperation in Polish-Czech border – spatial and institutional aspects.....	23
Marzena Adamczyk , The role of Financial Stability Board in preventing financial crises	32
Eric Ambukita , Foreign direct investment in Wielkopolska Voivodeship	42
Anna Barwińska-Małajowicz , High schools graduates in the context of (not) adjusting of educational offer to the employer expectations. Comparative analysis on the example of chosen regions in Poland and Germany	53
Zbigniew Bentyn , The political crisis and its logistic implications for international supply network	63
Zbigniew Binek , Minimizing the costs of introduction of euro in Poland – experience of countries entering the European Union in 2004 and own solutions.....	72
Joanna Bogolebska , The experience of global economy with global imbalances as a crisis-breeding element.....	84
Jarosław Brach , The position of Polish international road freight carriers on the European market of international road freight hauling – reasons behind the success	104
Magdalena Broszkiewicz , Creating value for shareholders as an instrument of growth and development of the investment attractiveness of modern capital markets.....	114
Dominika Brzęczek-Nester , Competitive position of Polish manufacturing in the context of foreign trade performance in the period 2006-2011	124
Katarzyna Brzozowska , The impact of financial crisis on the regulation environment in Italy	134
Katarzyna Bujan , <i>Cash pooling</i> as a tool for liquidity management in transnational corporations	143
Ignacy H. Chrzanowski , NAFTA as an alternative form of economic integration. From the perspective of the post-communist countries.....	156
Anna Chrzęściewska , Determinants of foreign direct investment development in India.....	166
Anna Czech , Energy crises in contemporary world.....	174
Wioletta Czemieli-Grzybowska , Sources of financing small and medium enterprises in Europe during the crisis	183
Katarzyna Czerewacz-Filipowicz , Anti-crisis policy of the Russian Federation in the area of the Eurasian Economic Community	194

Małgorzata Czermińska , Freedom of the internal market and the common EU competition policy and competitiveness of companies.....	207
Małgorzata Domiter , The importance of global trading rules with special regard to the Most Favoured Nation clause for developing countries.....	222
Jerzy Dudziński , Remarks on financial investors' engagement on commodity markets.....	233
Bartosz Fortuński , Is the global energy integrates with EU energy policy objectives?	243
Elżbieta Golemska , New methods of logistics management in the internationalization of Polish firms.....	255
Eugeniusz Gostomski , The process of creating the banking union in the eurozone	266
Małgorzata Grącik-Zajaczkowski , Fair trade: an opportunity or a threat for the development of the South?	276
Tomasz Gutowski , Foreign direct investments as the main way of transnational corporations' investments in Poland.....	286
Marcin Haberla, Sebastian Bobowski , From the medieval university to the university of the third generation.....	297
Rafał Hryniewiecki , Energy diplomacy – theoretical framework and practical applications	307
Małgorzata Janicka , The liberalization of capital flows in the presence of the evolution of the international monetary system.....	318
Anna H. Jankowiak , Japanese business communication model and the opening of the Japanese economy to the process of globalization	327
Dorota Jankowska, Agnieszka Majka , Changes on the local labor markets of the Podkarpackie Voivodeship in terms of the transformation of the three-sector structure of employment.....	336
Dorota Jarema , ASEM response to the global financial crisis	345
Bohdan Jeliński , Main consequences of global economy crisis	356
Ewa Klima, Magdalena Rosińska-Bukowska , The crisis of 2008 – analysis of European society's perception of the phenomenon.....	367
Barbara Klimas , Crisis of the welfare state and difficulties in limiting the social functions of the state.....	377
Artur Klimek , Inflows of foreign direct investment from emerging economies to Poland.....	387
Karolina Klupś , Foreign direct investment in Ukraine and the Ukrainian foreign investment flows in the years 2004-2013	399
Agnieszka Kłysik-Uryszek , Impact of economic crisis on Polish outward FDI	409
Agnieszka Konopelko , The European Union policy towards the countries of the South Caucasus region in the context of the global financial crisis.....	420
Radosław Koszewski , The use of fuzzy sets in the selection of candidates to an alliance	428

Patrycja Krawczyk , Impact of the crisis on financial and banking markets in the 21 st century on the rating of selected countries.....	438
Anetta Kuna-Marszałek , Building cooperation between science and business – literature review	449
Jarosław Kuśpit , Economic effects of the European Neighborhood Policy of the European Union towards the countries of Eastern Europe during the economic crisis	458
Aleksandra Kuźmińska-Haberla , Country of origin of a product in the modern economy	468
Małgorzata Stefania Lewandowska, Tomasz Gołębiowski , Innovativeness and international competitiveness of Polish industry. Research outcomes	479
Marek Maciejewski , The reliability of the states in the face of public finance crisis.....	492
Agnieszka Majka , Diversification of investment attractiveness of counties in the Podkarpackie Voivodeship.....	501
Dominika Malchar-Michalska , International cereal trade in Low-Income Food-Deficit Countries in the context of the world food price surge 2006-2011 ..	512
Arkadiusz Malkowski , Strategic management in building the competitive region on the example of Cross-border Co-operation Operational Programme of the Republic of Poland and the Czech Republic 2007-2013....	522
Arkadiusz Malkowski, Agnieszka Malkowska , Budowa konkurencyjnego regionu na przykładzie Euroregionu Pomerania.....	532
Witold Malachowski , Anti-crisis policy of Germany and European integration	544
Jakub Marszałek , Convertible bonds issuance in the time of world financial crisis.....	554
Grzegorz Mazur , A new shape of the Generalised System of Preferences of the European Union	565
Lidia Mesjasz , State insolvency – historical experience and lessons for current economic policy.....	576
Joanna Michalczyk , Main determinants of Poland’s food security and an attempt of its measuring	591
Wawrzyniec Michalczyk , The importance of intra-industry exchange in Polish foreign trade in agri-food products	606
Bartosz Michalski , Technological advancement of Polish exports in the first decade of the 21 st century	618
Tomasz Michałowski , Debt crisis in the eurozone and the sustainability of the euro/CFA franc rate.....	629
Ewa Mińska-Struzik , Barriers for exporting activities in Polish high-tech enterprises – own study results	640

Eugeniusz Gostomski

Uniwersytet Gdański

PROCES TWORZENIA UNII BANKOWEJ W KRAJACH EUROLANDU

Streszczenie: Przedmiotem opracowania jest zapoczątkowany już proces tworzenia unii bankowej krajów Eurolandu. Jego celem jest stabilizacja systemów bankowych w strefie euro. Unia bankowa składać się będzie z trzech filarów: wspólnego systemu nadzoru bankowego, mechanizmu restrukturyzacji i likwidacji banków oraz wspólnego systemu gwarantowania depozytów bankowych. Tworzenie unii bankowej jest bardzo trudne, ponieważ poszczególne kraje nie chcą rezygnować z części swej suwerenności na rzecz organów unijnych i obawiają się, że będą musiały ponosić koszty upadłości banków w innych krajach.

Słowa kluczowe: unia bankowa, europejski nadzór bankowy, mechanizm restrukturyzacji i likwidacji banków, wspólny system gwarantowania depozytów.

1. Wstęp

Przedmiotem opracowania jest proces tworzenia unii bankowej w strefie euro. Na podstawie dokumentów unijnych oraz polskiej i zagranicznej literatury fachowej przedstawiono istotę unii bankowej, przesłanki jej budowy i argumenty wysuwane przez przeciwników tej koncepcji oraz opisano problemy występujące przy konstruowaniu trzech głównych filarów przyszłej unii bankowej w krajach Eurolandu.

2. Istota i geneza koncepcji unii bankowej

Pojęcie unii bankowej w języku ekonomicznym i politycznym w Europie pojawiło się niedawno w związku z poszukiwaniem sposobów przezwycięzenia kryzysu zadłużeniowego w strefie euro, który nasilił się w związku z kryzysem bankowym w południowych krajach Eurolandu: w Portugalii, Hiszpanii, Grecji, na Cyprze, a także w Irlandii. Dokładny kształt unii bankowej nie został jeszcze nakreślony. Jednakże w żadnym razie nie chodzi tutaj o łączenie banków z różnych krajów w większe jednostki (fuzje transgraniczne) czy zbudowanie jednolitego systemu bankowego obejmującego całą strefę euro, lecz o stworzenie paneuropejskiego nad-

zoru nad bankami i jednolitego systemu gwarantowania depozytów w strefie euro oraz powołanie wspólnej instytucji, która by ratowała banki przed upadłością i rozwiązywała problemy związane z likwidacją instytucji kredytowych niemożliwych do uratowania. Budowa unii to długofalowy projekt, którego celem jest nie tyle przezwyciężenie obecnego kryzysu w strefie euro, ile uczynienie tego obszaru bardziej odpornym na zaburzenia na rynkach finansowych w przyszłości. Unię bankową należy rozumieć przede wszystkim jako wizję wzmocnienia unii walutowej i przejścia do bardziej zaawansowanej integracji gospodarczej w ramach Unii Europejskiej. Jeżeli w ramach strefy euro uda się stworzyć unię bankową, to rządy państw ją tworzących nie będą musiały zasilać publicznymi pieniędzmi banków zagrożonych bankructwem.

Zdaniem wielu ekspertów unię bankową można ustanowić szybciej niż unię fiskalną¹, która jest postrzegana jako drugi istotny czynnik wzmocnienia integracji gospodarczej w Europie. Jednocześnie spotyka się też opinię, że bez unii fiskalnej nie da się zbudować unii bankowej.

Kryzys gospodarczy i finansowy, z którym od pięciu lat borykają się Europa i inne kraje, pokazał, iż systemy bankowe krajów UE nie są odporne na wstrząsy na międzynarodowych rynkach finansowych i załamanie się koniunktury w ich macierzystych gospodarkach. W wyniku silnych powiązań między bankami w skali krajowej i międzynarodowej problemy jednego banku mogą szybko rozprzestrzenić się na inne banki – ze szkodą dla ich klientów, inwestorów i całej gospodarki narodowej. Banki, szczególnie działające w skali międzynarodowej, istotnie przyczyniły się do wybuchu globalnego kryzysu finansowego i gospodarczego, a z drugiej strony znacznie ucierpiały z jego powodu. Straty poniesione przez banki przełożyły się na spadek ich wartości rynkowej. Dość powiedzieć, że indeks akcji banków europejskich w okresie od połowy 2007 roku do końca 2011 roku obniżył się o około 50%.

Globalny kryzys finansowy i gospodarczy przekształcił się w strefie euro w kryzys zadłużeniowy, który ciągle negatywnie wpływa na kondycję ekonomiczną banków. Powstało trudne do przerwania błędne koło między kryzysem bankowym i kryzysem zadłużeniowym czy, ujmując rzecz bardziej ogólnie, między bankami i poszczególnymi krajami strefy euro – pomoc państwa dla banków zagrożonych upadłością doprowadziła do zaostrzenia się kryzysu zadłużeniowego, co z kolei wywołało spadek zaufania rynków finansowych do rządów i banków danych krajów. W konsekwencji wzrosła oczekiwana przez inwestorów rentowność papierów wartościowych emitowanych w tym kraju, a więc także podwyższone zostały stopy procentowe w bankach z wszystkimi negatywnymi skutkami dla krajowego systemu

¹ Istota unii fiskalnej polega na prowadzeniu wspólnej polityki budżetowej w ramach bloku integracyjnego, kontrolowaniu polityki fiskalnej w poszczególnych krajach przez organ ponadnarodowy i ponoszeniu wspólnej odpowiedzialności za zadłużenie publiczne poszczególnych krajów członkowskich ugrupowania integracyjnego.

bankowego (problemy z pozyskaniem środków finansowych, pogorszenie się jakości portfela kredytowego banków itp.). Utworzenie unii bankowej ma się przyczynić do przerwania tego błędnego koła².

Dyskusja nad wprowadzeniem w strefie euro unii bankowej została zapoczątkowana w kwietniu 2012 roku z inicjatywy prezesa MFW Christine Lagarde i prezesa EBC Mario Draghi, którzy zdecydowanie opowiedzieli się za wzmocnieniem nadzoru bankowego oraz ustanowieniem odpowiednich funduszy gwarancyjnych i restrukturyzacyjnych na poziomie UE. Wcześniej kwestię unii bankowej sporadycznie podejmowały na swoich łamach czasopisma ekonomiczne, np. „Financial Times”. W maju 2012 roku na nieformalnym szczycie UE przywódcy państw i szefowie rządów zlecieli prezydentowi Rady Europejskiej Hermanowi Van Rompuyowi przygotowanie wraz z przewodniczącym Komisji Europejskiej, prezesem Europejskiego Banku Centralnego i szefem eurogrupy do następnego szczytu unijnego w Brukseli, koncepcji utworzenia unii bankowej, która umożliwiałaby szybkie i skuteczne reagowanie na pojawiające się kryzysy bankowe w strefie euro. Już pod koniec czerwca 2012 roku zgłoszono odpowiednie propozycje w tej sprawie, które następnie zostały zaakceptowane przez wszystkie kraje Eurolandu. Przyjęto przy tym zasadę, że unia bankowa będzie otwarta także dla innych krajów członkowskich UE.

Proces tworzenia unii bankowej strefy euro ma obejmować trzy istotne fazy:

- powołanie do życia wspólnego dla wszystkich krajów członkowskich organu nadzorującego bezpośrednio banki, przede wszystkim duże instytucje bankowe i działające w różnych krajach, którego zadaniem będzie egzekwowanie przestrzegania przepisów przez te instytucje i kontrolowanie ponoszonego przez nie ryzyka;
- wprowadzenie jednolitych regulacji dotyczących upadłości banków oraz utworzenie funduszu finansującego restrukturyzację banków zagrożonych upadłością;
- utworzenie jednolitego systemu gwarantowania depozytów bankowych chroniącego interesy deponentów w strefie euro, gdziekolwiek mają oni oszczędności, w celu przywrócenia zaufania do sektora bankowego³.

Oczekuje się, że powyższe działania nie tylko przyczynią się do zażegnania obecnego kryzysu w strefie euro, ale także będą stymulować integrację sektora bankowego i tą drogą przyczynią się do pogłębienia europejskiej integracji gospodarczej. Choć bezpośrednio nie uzależnia się utworzenia unii bankowej od ustanowienia unii fiskalnej, to dla wielu obserwatorów jest oczywiste, że bez wspólnej polityki fiskalnej unia bankowa nie będzie mogła prawidłowo funkcjonować.

Szybko przystąpiono do wdrażania do praktyki bankowej uzgodnionej koncepcji politycznej. Już 12 września 2012 roku Komisja Europejska wezwała Parlament i Radę UE do stworzenia unii bankowej, przedstawiając dwa wnioski ustawodawcze w sprawie:

² R. Höltschi, *Ein langer Weg zur Totalrenovation der Währungsunion*, „Neue Züricher Zeitung“, 14 Juni 2012.

³ *Unia bankowa dla Europy*, www.ec.europa.eu/news [dostęp: 26. 06. 2012].

- ustanowienia jednolitego mechanizmu nadzorczego przez powierzenie Europejskiemu Bankowi Centralnemu zadań w zakresie polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad bankami,
- zmiany rozporządzenia dotyczącego ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego⁴.

3. Przesłanki utworzenia unii bankowej

Idea utworzenia w Europie unii bankowej budzi wiele kontrowersji wśród polityków i ekonomistów. Jej zwolennicy uważają, że bez niej strefę euro czeka rozpad, gdyż ucieczka depozytów ze słabych krajów i w konsekwencji trudności banków z pozyskaniem niezbędnych środków finansowych na akcję kredytową zmuszą w końcu rządy tych krajów do rezygnacji z euro. Natomiast przeciwnicy ustanowienia unii bankowej twierdzą, że może ona doprowadzić do katastrofy gospodarczej w Europie, ponieważ zwiększy ryzyko nadużyć w sektorze bankowym i obciąży finanse krajów mających zdrowe banki kosztami uzdrowienia chorych banków w innych krajach.

Holenderski ekonomista Dirk Schoenmaker słusznie twierdzi, że Europa musi zmierzyć się z finansowym trylematem, który polega na tym, że nie można osiągnąć jednocześnie trzech następujących celów: stabilności finansowej w Europie, integracji systemów bankowych i suwerenności poszczególnych krajów w zakresie nadzoru finansowego. Unia bankowa ma umożliwić osiągnięcie dwóch pierwszych celów przy jednoczesnej rezygnacji z tego ostatniego celu⁵.

Istnieje kilka przesłanek przystąpienia do budowy unii bankowej. Po pierwsze, duże banki europejskie są znacznie bardziej umiędzynarodowione niż duże banki amerykańskie czy japońskie, utrzymując ponad połowę swoich aktywów poza granicami kraju macierzystego. Ich aktywa niejednokrotnie przekraczają wartość PKB kraju pochodzenia (tab. 1).

Banki wymienione w tabeli są za duże, żeby upaść. W razie kryzysu ich problemy spadają więc na barki relatywnie słabych finansowo rządów krajów pochodzenia. Ta dysproporcja rodzi duże ryzyko systemowe dla całej Unii Europejskiej.

Po drugie, rzeczą paradoksalną jest fakt, że w strefie euro istnieją wspólna waluta i swoboda przepływu kapitału, a brakuje jednolitego nadzoru nad sektorem bankowym w krajach Eurolandu. Zachęca to banki do podejmowania działalności w krajach o łagodnym nadzorze finansowym. Wiąże się z tym niebezpieczeństwo ucieczki depozytów z krajów o rygorystycznym nadzorze do krajów o łagodnym nadzorze⁶, a tym samym pogorszenia się możliwości rozwoju tych pierwszych. Pro-

⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady. Plan działania na rzecz unii bankowej, Bruksela, 12.09.2012, www.ec.europa.eu/news/eu [dostęp: 15.09.2012].

⁵ J. Morawski, *Wstęp do debaty i pytania do panelistów*, Debata Forum Obywatelskiego Rozwoju, www.for.org.pl [dostęp: 21.06.2012].

⁶ Do niedawna takimi krajami były Irlandia i Cypr oraz nie należąca do UE Islandia.

Tabela 1. Banki europejskie – suma bilansowa w relacji do PKB (stan na koniec 2010 r.)

Bank	Kraj pochodzenia	Suma bilansowa (w mld €)	% PKB
UBS	Szwajcaria	1028	260
Credit Suisse	Szwajcaria	806	204
ING	Holandia	1247	211
Nordea	Szwecja	581	168
HSBC	Wielka Brytania	1857	110
Barclays	Wielka Brytania	1756	104
RBS	Wielka Brytania	1714	101
BNP Paribas	Francja	1998	103
Banco Santander	Hiszpania	1362	128
Crédit Agricole	Francja	1593	82
Deutsche Bank	Niemcy	1906	76
DnB NOR	Norwegia	236	75
Svenska Handelsbanken	Szwecja	238	69
Lloyds Banking Group	Wielka Brytania	1169	69
Unicredit	Włochy	929	60
Société Générale	Francja	1132	58
BBVA	Hiszpania	553	52

Źródło: *Too big to fail – wenn Banken zu gross werden*, www.sparkasse-co-lif.de/pdf [dostęp: 10.07.2012].

blem ten przestaje istnieć w warunkach funkcjonowania paneuropejskiego systemu nadzoru bankowego.

Po trzecie, za utworzeniem unii bankowej przemawia to, że dotychczas władze krajowe niejednokrotnie nie radziły sobie z restrukturyzacją banków. Taka sytuacja wystąpiła m.in. w Hiszpanii i Portugalii⁷.

Ideę utworzenia unii bankowej zdecydowanie popiera MFW, który w swej dorocznej ocenie strefy euro stwierdził, że jest to zasadnicze zadanie dla 17 krajów Eurolandu. Fundusz zaapelował o ustanowienie wspólnego systemu gwarancji depozytów bankowych, który zwiększyłby zaufanie klientów do banków, oraz o powołanie silnego transgranicznego nadzoru bankowego, będącego w stanie zapobiec dalszej dezintegracji systemu finansowego w strefie euro⁸.

Jednocześnie formułuje się wiele argumentów przeciwko utworzeniu unii bankowej, wskazując m.in., że prowadziłyby to do ograniczenia podmiotowości państw członkowskich, bowiem nadzór nad sektorem bankowym, który jest istotną prerogatywą rządów, byłby sprawowany przez organ paneuropejski. Przeciwny szybkiemu ustanowieniu unii bankowej jest prezes Bundesbanku Jens Weidmann. Uważa on, że wprowadzenie unii bankowej wymagałoby renegocjacji traktatów dotyczących

⁷ Relacja z debaty FOR „Propozycja unii bankowej w strefie euro: o co chodzi, jakie skutki”, www.for.org.pl [dostęp: 21.06.2012].

⁸ *MFW: unia walutowa najpilniejszym priorytetem*, www.forbes.pl/artykuly/sekcje/wydarzenia [dostęp: 22.06.2012].

funkcjonowania Unii Europejskiej i zmiany konstytucji w poszczególnych krajach członkowskich, czego nie sposób dokonać w krótkim czasie; dlatego unię bankową należy postrzegać jako zwieńczenie długiego procesu pogłębiania integracji gospodarczej oraz porządkowania finansów publicznych w krajach UE. Bardzo sceptycznie do projektu utworzenia unii bankowej odnosił się rząd niemiecki, chociaż nie zablokował prac nad jego stopniowym wprowadzeniem w życie i ostatecznie go poparł⁹. Przed negatywnymi skutkami unii bankowej przestrzegało 172 ekonomistów niemieckich w głośnym liście otwartym, opublikowanym po szczycie brukselskim w lipcu 2012 roku. Według nich unia bankowa byłaby unią transferową, a więc instrumentem obciążania oszczędnych i pracowitych społeczeństw kosztami braku rozsądku społeczeństw żyjących ponad stan¹⁰.

Krytycy idei unii bankowej nie zgadzają się z poglądem, iż wspólny nadzór będzie skuteczniejszy od narodowych nadzorów bankowych. Odrzucają też propozycję wspólnego gwarantowania depozytów bankowych, widząc w tym niebezpieczeństwo nasilenia się pokusy nadużyć w systemie bankowym poszczególnych krajów unijnych. Ponadto nie zgadzają się na stworzenie wspólnego funduszu ratującego banki przed upadłością, widząc w tym zachętę dla banków do „rozdawania” kredytów, czyli udzielania podmiotom prywatnym i publicznym tanich kredytów, mogących przyczynić się do wybuchu kolejnego kryzysu zadłużeniowego w strefie euro.

4. Wspólny nadzór europejski jako pierwszy krok w kierunku utworzenia unii bankowej

Najdalej zaawansowane w strefie euro są prace nad stworzeniem wspólnego nadzoru bankowego. 13 grudnia 2012 roku ministrowie finansów UE (Economic and Financial Affairs Council – EFAC) osiągnęli porozumienie w sprawie budowy europejskiego nadzoru bankowego, który ma być usytuowany w Europejskim Banku Centralnym (EBC) i funkcjonować od 14 marca 2014 roku. Za powierzeniem EBC sprawowania nadzoru nad bankami unijnymi już na początku lat 90. XX wieku opowiadała się Francja, ale do tego nie dopuścili Niemcy, które obawiały się, że takie rozwiązanie naruszyłoby niezależność EBC. Dopiero w 2010 roku w ramach Unii Europejskiej utworzono w pełni niezależny od EBC Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority – EBA) z siedzibą w Londynie. Jednakże pod wpływem nacisków Niemiec i Wielkiej Brytanii, nie zgadzających się na przekazanie realnego nadzoru nad bankami na szczebel paneuropejski, jego kompetencje zostały mocno ograniczone i w efekcie nie ma on wiele do powiedzenia. Jest to stosunkowo mały urząd zatrudniający zaledwie kilkadziesiąt osób, którego głównym zadaniem jest opracowywanie wiążących dla krajowych nadzorców bankowych

⁹ *Bundesbank gegen rasche Bankunion*, www.european-circle.pl [dostęp: 26.06.2012].

¹⁰ *Der offene Brief der Ökonomen im Wortlaut*, www.faz.net/aktuell/wirtschaft/protesajfruf [dostęp: 05.07.2012].

standardów technicznych. Do funkcji EBA należy też rozstrzyganie sporów między krajowymi nadzorcami bankowymi w związku z działalnością transgraniczną jakiegokolwiek banku, ale nie może on bezpośrednio nadzorować banków, nawet tzw. globalnych graczy realizujących operacje bankowe w wielu krajach. Jedynie w wyjątkowych przypadkach EBA może podejmować kroki konieczne do przewyciężenia niebezpieczeństwa utraty stabilności finansowej przez określony bank. Jednak dotychczas z tej możliwości EBA ani razu nie skorzystał, przyjmując całkowicie bierną postawę wobec kryzysu bankowego w Hiszpanii czy Irlandii. W połowie 2012 roku był bardzo krytykowany z powodu złych wyników stres-testów wielu banków.

Rola europejskiego nadzoru bankowego będzie znacznie większa¹¹. Komisja Europejska i Francja opowiadały się za objęciem wspólnym nadzorem wszystkich banków w strefie euro (około 6 tys. instytucji kredytowych), natomiast Niemcy, Hiszpania i inne kraje z dużą liczbą małych i słabych kapitałowo banków uważały, że paneuropejskiemu nadzorowi powinny podlegać tylko największe banki i instytucje działające na płaszczyźnie międzynarodowej. Ostatecznie na szczycie unijnym w grudniu 2012 roku przyjęto rozwiązanie kompromisowe – EBC będzie zasadniczo sprawował nadzór nad około 150-200 dużymi i ważnymi systemowo bankami z krajów Eurolandu. Będą to banki o sumie bilansowej równej przynajmniej 30 mld euro lub przekraczającej 20% PKB kraju macierzystego, ale zawsze trzy największe banki z każdego kraju i banki korzystające z pomocy finansowej państwa. Powierzenie EBC nadzoru nad ważnymi bankami europejskimi będzie oznaczać, że właśnie ta instytucja będzie zalecać bankom zwiększanie kapitałów i wyrażać zgodę na przejmowanie znaczących pakietów akcji przez określone podmioty oraz decydować o ratowaniu bądź likwidacji banków zagrożonych upadłością. Pojawiają się przy tym obawy, że przyjęte rozwiązania będą prowadzić do przeregulowania rynku bankowego i zachęcać do ucieczki z biznesem bankowym do rajów podatkowych

Małe banki z krajów Eurolandu z zadowoleniem przyjęły wyłączenie ich spod wspólnego nadzoru, co uchroni je przed dodatkową biurokracją i związanymi z tym kosztami. Jednak w krytycznej sytuacji EBC będzie miał prawo interweniować w każdym spośród 6 tys. banków w strefie euro, a więc także w tych najmniejszych. Jeżeli zaś chodzi o duże banki z unijnych krajów spoza strefy euro, to będą one podlegały pod nadzór europejski tylko wtedy, gdy ich kraj macierzysty przystąpi do porozumienia dotyczącego wspólnego nadzoru.

5. Drugi filar unii bankowej – wspólny mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków

Aby wspólny nadzór bankowy nie był tylko „papierowym tygrysem” – jak napisano w „Handelsblatt” (7.02.2013) – musi on być uprawniony do zamykania i likwidacji banków niezdolnych do samodzielnego funkcjonowania na rynku. Do tego potrzebny jest sprawnie działający mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji

¹¹ C. Steevens, *Die Ablösung der EBA wäre logisch, aber ...*, „Börsen Zeitung”, 17 Juni 2012.

zagrożonych bankrutem banków, który nie będzie wymagał angażowania na ten cel pieniędzy podatników, jak miało to miejsce podczas ostatniego kryzysu bankowego w Europie. Wówczas rządy wielu krajów unijnych, aby zapewnić klientom dostęp do podstawowych usług bankowych i nie dopuścić do bankrutu banków na dużą skalę, musiały dokapitalizować banki bądź udzielić im gwarancji o wartości wielu miliardów euro. Tylko w okresie od października 2008 roku do października 2011 roku Komisja Europejska zatwierdziła pomoc finansową ze strony różnych państw dla instytucji finansowych na łączną kwotę 4,5 biliona euro, co odpowiada 37% wartości unijnego PKB¹².

W czerwcu 2012 roku Komisja Europejska przedłożyła projekt unijnej dyrektywy dotyczącej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków¹³. Do końca 2014 roku jej przepisy mają być wprowadzone do systemu prawnego poszczególnych krajów członkowskich UE, ale regulacje dotyczące umorzenia lub konwersji długu powinny być stosowane dopiero od 1 stycznia 2018 roku. Oczekuje się, iż w wyniku ujednoczenia ram dotyczących sanacji i likwidacji banków oraz odejścia od zasady „*too big to fail*” ograniczone zostanie prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu bankowego i związane z tym spadku dobrobytu w krajach UE.

Według propozycji Komisji Europejskiej banki zostaną zobligowane do zasilań funduszy likwidacyjnych systematycznie wpłacanymi składkami, ale przede wszystkim w razie likwidacji określonego banku jego straty musieliby pokrywać właściciele i wierzyciel (z wyjątkiem deponentów, urzędów skarbowych i pracowników otrzymujących wynagrodzenie z banku), a nie budżet państwa. Fundusze likwidacyjne najpierw powinny funkcjonować wyłącznie na płaszczyźnie narodowej i zgromadzić środki w wysokości 1% gwarantowanych depozytów, a dopiero w dalszej perspektywie utworzony zostanie odpowiedni fundusz na płaszczyźnie europejskiej. Zakłada się, że krajowe mechanizmy finansowania będą się wzajemnie wspierać w celu zapewnienia finansowania restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków transgranicznych.

W przedłożonym projekcie dyrektywy zwraca się uwagę na konieczność wyposażenia krajowych systemów restrukturyzacji i likwidacji banków we wspólne narzędzia i uprawnienia w zakresie zapobiegania kryzysom bankowym, utrzymania stabilności finansowej i ograniczenia do minimum obciążeń podatników z tytułu strat bankowych. Instrumenty te podzielono na trzy grupy:

- działania przygotowawcze i plany naprawcze mające ograniczyć do minimum prawdopodobieństwo wystąpienia problemów z utratą płynności lub wypłacalności banków (działania zapobiegawcze),
- wczesna interwencja organów nadzorczych w celu zatrzymania pogarszania się sytuacji banku i niedopuszczenia do zarażenia kryzysem innych banków,

¹² Komisja Europejska. Komunikat prasowy (6.06.2012).

¹³ Wniosek: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji... www.euro.lex.52012PC0280.

- restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja banku, przy jednoczesnym zachowaniu jego ważnych funkcji dla klientów i ewentualnie także dla innych banków oraz ograniczeniu wydatków państwa na ratowanie go przed bankructwem.

Gdy środki prewencyjne i narzędzia wczesnej interwencji okażą się niewystarczające do uratowania banku przed upadłością, należy – zgodnie z projektem dyrektywy – przeprowadzić jego restrukturyzację i uporządkowaną likwidację. Jest to konieczne szczególnie wtedy, gdy zagrożony jest interes publiczny, a więc dostęp klientów do podstawowych funkcji banku, i istnieje niebezpieczeństwo zachwiania stabilności systemu finansowego kraju. Wówczas właściwy organ powinien przejąć kontrolę nad daną instytucją finansową i podjąć zdecydowane działania w celu jej restrukturyzacji lub likwidacji zgodnie z unijnymi procedurami.

W dyrektywie dotyczącej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków określone zostały następujące zasady pokrywania strat bankowych:

- straty banku, który znalazł się w trudnej sytuacji, w pierwszej kolejności powinny być w całości pokryte przez akcjonariuszy, następnie przez wierzycieli, a w ostateczności przez państwo,
- wierzyciele zaliczeni do tej samej kategorii nie muszą być traktowani jednakowo, gdy jest to uzasadnione interesem publicznym, a w szczególności potrzebą wsparcia stabilności systemu finansowego kraju.

Istotnym elementem procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji jest wycena przez niezależnego eksperta realnej wartości rynkowej aktywów i zobowiązań banku zagrożonego upadłością. Wycena ta stanowi podstawę zastosowania właściwych instrumentów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banku. Jeżeli spełnione będą warunki uruchomienia wspomnianej wyżej procedury, tzn. gdy zaistnieje zagrożenie wypłacalności lub płynności określonego banku i wyczerpane już zostały inne możliwości jego naprawy, to właściwe organy będą mogły zastosować następujące narzędzia restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji:

- zbycie wyodrębnionej części przedsiębiorstwa bankowego na rzecz innego banku,
- instrument instytucji pomostowej,
- instrument wydzielenia aktywów,
- instrument umorzenia lub konwersji długu.

Powyższe instrumenty będą mogły być stosowane pojedynczo lub łącznie, np. wydzielenie określonych aktywów z bilansu banku w każdym przypadku musi być stosowane równocześnie z innymi narzędziami restrukturyzacji i likwidacji banku.

Instrument zbycia części upadającego banku umożliwia sprzedaż na warunkach rynkowych jego akcji, wszystkich lub określonych aktywów bądź praw oraz przeniesienie zobowiązań na zdrowy bank bez konieczności uzyskania zgody właścicieli restrukturyzowanej instytucji. Pozostała część zagrożonego upadłością banku powinna być likwidowana w ramach zwykłego postępowania upadłościowego.

Instytucją pomostową będzie podmiot prawny należący w całości do co najmniej jednego organu publicznego (może nim być np. organ ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji), który został utworzony w celu objęcia niektórych lub wszystkich

aktywów, praw lub zobowiązań upadającego banku z myślą o kontynuowaniu świadczenia części lub wszystkich jego usług. Działalność pomostowa z założenia powinna mieć charakter tymczasowy i gdy tylko wystąpią odpowiednie warunki rynkowe, instytucja pomostowa powinna scedować swoją działalność na podmiot prywatny.

Zakłada się, że organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji będą miały prawo do umorzenia lub konwersji na akcje wszystkich zobowiązań upadającego banku z wyjątkiem gwarantowanych depozytów, zobowiązań zabezpieczonych i zobowiązań o terminie wymagalności poniżej jednego miesiąca. Instrument ten będzie można wykorzystać w celu dokapitalizowania banku będącego na progu upadłości, czemu musi towarzyszyć odwołanie kierownictwa odpowiedzialnego za trudności finansowe banku oraz wdrożenie planu przywrócenia normalnej działalności bankowej. Aby jednak móc umorzyć lub dokonać konwersji długu, bank musi posiadać w swoim bilansie wystarczającą sumę zobowiązań kwalifikujących się do wykorzystania w ramach tego instrumentu. W razie podjęcia działań restrukturyzacyjnych ich wielkość byłaby zredukowana w określonym z góry porządku.

6. Jednolity system gwarantowania depozytów bankowych

Trzecim filarem unii walutowej, którego budowa jest najmniej zaawansowana, ma być jednolity system gwarantowania depozytów bankowych. Obecnie w każdym kraju członkowskim UE istnieje narodowy system gwarantowania w razie upadłości banku zwrotu depozytów do kwoty 100 tys. euro na jednego deponenta. Gdyby jednak doszło do jednoczesnej upadłości kilku banków lub bankructwa dużej międzynarodowej grupy bankowej, fundusz gwarancyjny danego kraju nie byłby w stanie wywiązać się z ustawowych gwarancji. Dlatego potrzebny jest paneuropejski system gwarantowania depozytów bankowych. Pierwszym krokiem w kierunku stworzenia takiego systemu mogłoby być zaproponowane przez Komisję Europejską już w lipcu 2010 roku wprowadzenie obowiązkowych pożyczek wzajemnych. W razie niewypłacalności danego krajowego funduszu gwarancyjnego mógłby on zaciągać pożyczki w funduszach gwarancyjnych innych krajów. Kolejnym krokiem byłyby ogólnounijny system gwarantowania depozytów, do którego składki wpłacałyby wszystkie kraje unijne i z którego wypłacano by środki deponentom w przypadku upadłości jakiegoś banku.

Wspólny system gwarantowania depozytów zwiększyłby zaufanie do banków i instytucji gwarantującej zwrot środków w razie upadłości banku, ponieważ dysponowałaby ona większymi możliwościami finansowymi niż krajowy fundusz gwarancyjny. Jest to jednak projekt trudny do realizacji, ponieważ wymaga od krajów unijnych ujednoczenia wielu przepisów z zakresu bankowości, a przede wszystkim rodzi obawy krajów ze zdrowymi bankami, że będą musiały ponosić konsekwencje finansowe upadłości nieodpowiedzialnych banków z innych krajów.

Zdaniem przewodniczącego Rady Europejskiej Van Rompuy'a w UE należy utrzymać system gwarantowania depozytów bankowych na poziomie narodowym.

Potrzebna jest większa harmonizacja i wzmocnienie krajowych funduszy gwarancyjnych, a nie utworzenie wspólnego funduszu. Podobnie na kwestię gwarantowania depozytów bankowych zapatruje się prezes EBC Mario Draghi, który wyobraża sobie funkcjonowanie unii bankowej także bez istnienia wspólnotowego systemu gwarancyjnego¹⁴.

Literatura

- Bundesbank gegen rasche Bankunion*, www.european-circle.pl [dostęp: 26.06.2012].
- Der offene Brief der Ökonomen im Wortlaut*, www.faz.net/aktuell/wirtschaft/protesajfruf [dostęp: 05.07.2012].
- Draghi: Europäische Einlagesicherung nicht zwingend*, www.finanzen.net [dostęp: 07.11.2012].
- Höltzsch R., *Ein langer Weg zur Totalrenovation der Währungsunion*, „Neue Züricher Zeitung“, 14 Juni 2012.
- Komisja Europejska. Komunikat prasowy (6.06.2012).
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady. Plan działania na rzecz unii bankowej*, Bruksela, 12. 09. 2012, www.ec.europa.eu/news/eu [dostęp: 15.09.2012].
- MFW: unia walutowa najpilniejszym priorytetem*, www.forbes.pl/artykuly/sekcje/wydarzenia [dostęp: 22.06.2012].
- Morawski J., *Wstęp do debaty i pytania do panelistów*. Debata Forum Obywatelskiego Rozwoju, www.for.org.pl [dostęp: 21.06.2012].
- Relacja z debaty FOR „Propozycja unii bankowej w strefie euro: o co chodzi, jakie skutki”, www.for.org.pl [dostęp: 21.06.2012].
- Steevens C., *Die Ablösung der EBA wäre logisch, aber ...*, „Börsen Zeitung”, 17 Juni 2012.
- Too big to fail – wenn Banken zu gross werden*, www.sparkasse-co-lif.de/pdf [dostęp: 10.07.2012].
- Unia bankowa dla Europy*, www.ec.europa.eu/news [dostęp: 26.06.2012].
- Wniosek: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.... www.euro.lex.52012PC0280.

THE PROCESS OF CREATING THE BANKING UNION IN THE EUROZONE

Summary: The main subject of this paper is to analyze the process of creating the banking union in the countries of Euroland, which has already been initiated. The main aim of this process is to stabilize the banking system in the euro area. The banking union will be based on three pillars: the common system of banking supervision, the mechanism of restructuring and liquidation for banks and the join system for bank deposit guarantee. The process of creating banking union is very difficult because particular countries do not want to give up part of their sovereignty to the EU institutions and are afraid to take part of financial responsibility in case of banks' failures in other countries.

Keywords: banking union, European banking supervision, mechanism of restructuring and liquidation for banks, join system for deposit guarantee.

¹⁴ *Draghi: Europäische Einlagesicherung nicht zwingend*, www.finanzen.net (7.11.2012).